

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 201 «Агрономія»

Допускається до захисту
Зав. кафедри генетики, селекції і насінництва
доцент Лозінський М.В.

«_____» _____ 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**ПРОДУКТИВНІСТЬ КАПУСТИ БРЮСЕЛЬСЬКОЇ
ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ НАСІННЯ В УМОВАХ ФОП
КЛИМЕНКО С.СИНЯВА БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО РАЙОНУ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Виконав: Клименко Олександр Васильович _____
підпис

Керівник: доцент Сидорова І. М. _____
підпис

Рецензент: доцент Павліченко А.А. _____
підпис

Я, Клименко Олександр Васильович, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2022

АНОТАЦІЯ

Клименко Олександр Васильович «Продуктивність капусти брюссельської залежно від строків сівби насіння в умовах ФОП Клименко с.Синява Білоцерківського району Київської області»

Було досліджено продуктивність капусти брюссельської залежно від строків сівби насіння в умовах ФОП Клименко с.Синява Білоцерківського району Київської області.

Досліди закладали згідно з методиками, викладеними в посібнику „Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві”

При вивченні впливу строків сівби на формування та врожайність продуктивних органів досліди проводили з двома сортами капусти брюссельської: середньопізнім – Касіопея та пізньостиглим Геркулес. Спосіб вирощування – розсадний. Насіння висівали, починаючи з другої декади квітня через кожні п’ять днів у відкриті розсадники.

Зроблено висновок, що найбільш оптимальні умови для росту і розвитку рослин капусти брюссельської створювалися за сівби насіння у раніші строки: середньопізній сорт Касіопея – 20-25 квітня, пізньостиглий сорт Геркулес – 20 квітня. Для середньопізнього сорту Касіопея кращі умови для формування найвищої врожайності створюються за сівби 20 і 25 квітня – відповідно 10,9 та 10,1 т/га. Оптимальним строком сівби насіння для пізньостиглого сорту Геркулес, який забезпечує найкращий ріст і розвиток рослин, а відповідно і найбільшу врожайність головочок – 8,2 т/га

Одержані результати можуть бути використані в подальших дослідженнях.

Кваліфікаційна робота магістра містить 13 таблиць та 50 джерел використаної літератури.

Ключові слова: капуста брюссельська, головочка, маса, урожайність, сівба.

ANNOTATION

Oleksandr Vasylyovych Klymenko "Productivity of Brussels sprouts depending on the terms of sowing seeds in the conditions of the FOP Klymenko, Sinyava village, Bilotserkiv district, Kyiv region"

The productivity of brussels sprouts was investigated depending on the terms of sowing seeds in the conditions of the FOP Klymenko, Sinyava village, Bilotserkiv district, Kyiv region.

Experiments were carried out according to the methods outlined in the manual "Research methods in vegetable growing and melon growing"

When studying the influence of sowing dates on the formation and yield of food organs, experiments were conducted with two varieties of Brussels sprouts: mid-late - Cassiopeia and late-ripening Hercules. The method of cultivation is seedling. Starting from the second decade of April, seeds were sown every five days in open nurseries.

It was concluded that the most optimal conditions for the growth and development of Brussels sprouts were created by sowing seeds at earlier times: the medium-late variety Cassiopeia - April 20-25, the late-ripening variety Hercules - April 20. For the mid-late Cassiopeia variety, the best conditions for the formation of the highest yield are created for sowing on April 20 and 25 - 10.9 and 10.1 t/ha, respectively. The optimal time for sowing seeds for the late-ripening variety Hercules, which provides the best growth and development of plants, and, accordingly, the highest yield of heads - 8.2 t/ha

The obtained results can be used in further research.

The master's qualification work contains 10 tables and 50 sources of used literature.

Key words: Brussels sprouts, head, mass, productivity, sowing.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Барабаш О.Ю. Овочівництво. К.: Вища школа, 1994. 374 с.
2. Барабаш О.Ю., Хареба В.В. Капуста. К.: Аграрна наука, 2000. 24 с.
3. Барабаш О.Ю., Семенчук П.С. Все про городництво. К.: Вирій, 2000. С. 96-107.
4. Барабаш О.Ю., Тараненко Л.К., Сич З.Д. Біологічні основи овочівництва. К.: Арістей, 2005. 348 с.
5. Горова Т.К. Адаптогенез та лікувально-профілактичні властивості сортів і гібридів овоче-баштанних культур // Технологія одержання біологічно повноцінної продукції овочевих і баштанних культур та їх лікувально-профілактична роль у харчуванні людини. Херсон, 2003. С. 19-33.
6. Гринь В.П. Зеленні і багаторічні овочеві культури. К., 1991. 48 с.
7. Димань Т.М., Барановський М.М., Ківа М.С. та ін. Харчування людини. Біла Церква, 2005. 302 с.
8. ДСТУ 1915-91. Капуста брюссельська. Технічні умови.
9. Жук О.Я. Капуста білоголова, червоноголова, цвітна, брюссельська, савойська, броколі. Поліпшення якості овочів і картоплі : за ред. С.Ф. Поліщука. К.: Урожай, 1990. С. 4-17.
10. Жук О.Я. Капуста . Поліпшення якості овочів і картоплі: за ред. С.Ф. Поліщука. К.: Урожай, 1990. С. 163 - 174.
11. Жук О.Я. Значення капусти в лікувально-профілактичному харчуванні. Технологія одержання біологічно повноцінної продукції овочевих і баштанних культур та їх лікувально-профілактична роль у харчуванні людини. Херсон, 2003. С. 81-84.
12. Лівенцев В. І все це – капуста. Газета „Сільські вісті”. 2004. №109. С. 4.

25. Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві/ За ред. Г.Л. Бондаренка і К.І. Яковенка. Харків: Основа, 2001. 369 с.
26. Сич З.Д., Котюк Н.В., Сич І.М. Необхідність нової парадигми для вирішення сучасних проблем Українського овочівництва. Науковий вісник національного аграрного університету. К., 2002. № 57. С. 21-25.
27. Сич З.Д. Перспективи розвитку овочівництва з точки зору можливостей поєднання технології вирощування і маркетингу. Матеріали семінару: Маркетинг – ключ до розвитку овочівництва. К., 2005.
28. Сич З.Д., Сич І.М. Гармонія овочевої краси та користі. К.: Арістей, 2005. 190 с.
29. Сологуб Ю., Смолка О., Лесів Т. Сучасні технології виробництва різних видів капусти. Агроогляд, 2005. № 5. С. 11-19.
30. Сорокопуд В. Овочева бариня, або про капусту та її родину. Агроогляд, 2005. № 5. С. 6-11.
31. Сучасні методи селекції овочевих і баштанних культур: за ред. Т.К. Горової та К.І. Яковенка. Харків, 2001. С. 212-213.
32. Технологія виробництва овочів і плодів: за ред. О.Ю. Барабаша. К.: Вища школа, 2004. С. 87-88.
33. Шемавн'юв В.І., Лазарева О.М., Грекова Н.В. та ін. Овочівництво. Дніпропетровськ, 2001. 380 с.
34. Яковенко К.І. Овочівництво України на порозі ХХІ століття. Вісник аграрної науки, 2000. № 8. С. 21-25.
35. Wilcockson S.J., Abuseid A. E. Growth of auxillary buds of Brussels sprouts (*Bassica oleraceae* var. *bullata* sub- var *gemmifera*) . J. Agr. Sci. 1991. № 2. S. 207-212.
36. Möglichkeiten zur Strebadation bei Ferdüberwinterung vor Rosenkohl und Schnittpersilie./ Kaufman Friederike, Stahn Thomas // Wiss Z- Humboldt. Univ. Berlin- R- Agrorwiss. 1990.- 39. №2. S. 136-140.